

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
имени АЛЬ-ФАРАБИ

**«ЭКОНОМИКАНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ
НЕГІЗДЕРІ РЕТІНДЕ ҒЫЛЫМ, БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ
БИЗНЕС ИНТЕГРАЦИЯСЫ» атты
45-інші ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

3-КІТАП

**МАТЕРИАЛЫ
45-ой научно-методической конференции
«ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И
БИЗНЕСА КАК ОСНОВА ИННОВАЦИОННОГО
РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ»**

КНИГА 3

АЛМАТЫ 2015

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени аль-ФАРАБИ

«ЭКОНОМИКАНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ
НЕГІЗДЕРІ РЕТІНДЕ ҒЫЛЫМ, БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ
БИЗНЕС ИНТЕГРАЦИЯСЫ» атты

45-інші ғылыми-әдістемелік конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

23-24 қаңтар 2015 жыл

3-кітап

МАТЕРИАЛЫ

45-ой научно-методической конференции

«ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И БИЗНЕСА
КАК ОСНОВА ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ
ЭКОНОМИКИ»

23-24 января 2015 года

Книга 3

Алматы
«Қазақ университеті»
2015

СНТ188А18У 12988-00001

«Экономиканың инновациялық даму негіздері ретінде ғылым, білім беру және бизнес интеграциясы» атты 45-інші ғылыми-әдістемелік конференция материалдары. 23-24 қаңтар 2015 жыл. 3-кітап. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 277 б.

ISBN 978-601-04-1019-0

Нестеренкова Л.А., МаксUTOва Б.А., Байтенова С.А. Қашықтықтан оқыту курстарында оқу үрдісін ақпараттандыру.....	222
Нұржанова Ш.С., Садуақасов А.А. Нарықтық экономика кезіндегі қашықтықтан оқытудың мәселелері.....	225
Өсербайұлы С. Оқу үдерісіндегі апараттық, инновациялық технологиялар – білім сапасының кепілі.....	227
Пузикова С.М., Пузиков М.Ф. Совершенствование форм самостоятельной работы магистрантов в условиях информатизации современного образовательного процесса.....	228
Сауданбекова Ш.Т. Жапон тілін оқытуды технологияландыруда интерактивті әдістер пайдаланудың маңызы.....	231
Тажиева С.К., Баймухамбетова Э.Е. Жоғары білім беру жүйесінде көлемді ашық онлайн-курстар («MOOC» MASSIVE OPEN ONLINE COURSE) жүйесін жетілдіру.....	235
Таирова Н.Н. Особенности преподавания системы mathematica в физике.....	239
Ташкенбаева Б.Ж., Ақтауылова Б.Ж. Ғылым мен білім беру интеграциясын қашықтықтан оқыту үдерісімен сабақтастыру.....	241
Телеуова Э.Д., Абдилдабекова А.М., Жапиасов Ж.Е., Тасилова Н.А. Использование содержания веб-контента в образовательной системе.....	243
Торманов Н., Скендинова А. Студенттердің танымдық қызметін дамытудағы электрондық оқу құралдарының рөлі.....	246
Тунгатаров Н.Н. Применение системы RUMM2020 для оценки уровня знаний обучающихся в графических дисциплинах.....	248
Урмашев Б.А., Пыркова А.Ю., Мансурова М.Е., Макашев Е.П., Бурлибаев А.Ж., Сарсембаев М.С. Формирование базы данных для отраслевой рамки ИТ квалификаций в рамках TEMPUS проекта QUADRIGA.....	252
Шадаева М.Т. Әлеуметтік желіде «Электронды күнделік» жүргізу арқылы студенттердің жапон тілі деңгейін арттыру.....	256
Хәкімова Т., Сиабекова Ж. Ақпараттық технологиялар пәнін оқытуда жаңа инновацияны қолдану.....	259

ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ КРУГЛЫЙ СТОЛ

263

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ G-GLOBAL ЖОБАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫ «G-GLOBAL – EXPO – 2017» БОЛАШАҚ ЭНЕРГИЯ ҮШІН ҚОҒАМДЫҚ ҚОЗҒАЛЫСЫНДА

ВУЗЫ КАЗАХСТАНА В МЕЖДУНАРОДНОМ ПРОЕКТЕ G-GLOBAL В ОБЩЕСТВЕННОМ ДВИЖЕНИИ ЗА ЭНЕРГИЮ БУДУЩЕГО «G-GLOBAL – EXPO – 2017»

Шакиров К.Н. О роли КазНУ им. аль-Фараби в реализации проекта "G-GLOBAL – EXPO-2017".....

Сальников В.Г., Большаков Б.Е., Турулина Г.К., Полякова С.Е., Тажибаева Т.Л. Об опыте разработки научно-образовательных программ подготовки кадров в области проектирования и управления устойчивым энергоэкологическим развитием.....

266

Интернеттің артықшылығы оқытушының Web-сайтта орналастырылған курс мазмұнын оңай өзгертуге, соңғы деректерді енгізуге, оқу нәтижелеріне қарай курсты өңдеуге, білім алушылардың ағымды үлгерімін бейнелеуге және т.б. мүмкіндігінде.

Іздеу жүйелері мен жаңалықтар сайттарын пайдалана отырып, оқу материалдарына жаңа ақпараттарды енгізу арқылы, соңғы жаңалықтар негізіндегі кейстер жасауға болады.

Қашықтан оқыту курсы логикалық шектеулі шағын бөлімдеге бөлінуі керек. Гипертекст бөлім мәтінінің кіші құрылымдық бірлігі – сабаққа болуға мүмкіндік береді. Әр бөлімнің тақырыбы, бөлім сабақтарының тақырыпшалары болуы керек.

Қашықтықтан оқыту курсы модульдік негізінде құрылады: әрбір модуль стандартты оқыту өнімі болып табылады, оның құрамына: белгілі уақытта нақты білім мен дағдыларды меңгеру мен сапасы бақылау және курстық жұмыстармен, тест пен емтихан құралдарымен олшенетін бірлік – сынақ(емтихан) кіреді.

Мұндай құрылымды құрастыруға қойылатын негізгі талаптар: әр бірліктің логикалық жекелігі және оның бөлімнің мазмұнымен байланысының болуы, білім алушының логикалық байланысқан құрылымдық бірліктен кез келген басқа құрылымдық бірлікке тікелей навигация жасай алу мүмкіндігінің болуы.

Білім алушы оқытушының жетекшілігімен жүзеге асырылатын іс-шаралардан барынша өздігінен жүзеге асыру қызметіне, оқытушының бақылауын өзін-өзі бақылауға өтуге мүмкіндіктер туғыза алатын әдістемелік құралдар құрастырылуы тиіс.

Сондықтан олар кеңестерді тиімді пайдалану туралы ұсыныстармен, шешімдердің дұрыстығының критерийлерімен және іс-шаралардың ұтымды әдістерінің егжей-тегжейлі сипаттамасымен қамтылуы тиіс.

Қашықтықтан оқытудағы оқу үрдісінің мақсатына қол жеткізу үшін қазіргі заманғы ақпараттандыру оқытушыға қуатты құралдар жиынтығын ұсынады және олар барлық салаларда еңбек нарығының сұранысына сай сапалы білім алуға мүмкіндік береді. Осы ретте қазіргі замандағы технологиялық жетістіктерге негізделген қашықтықтан білім беру жетекші рол атқарады.

Ш.С. Нұржанова, А.А. Садуақасов

НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКА КЕЗІНДЕГІ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Қашықтықтан оқыту қазіргі заман талабы

XXI ғасыр - бұл ақпараттық технологияның қазіргі қоғамда нағыз дамыған дәуірі, бір кездері ата бабамыз үйде отырып білім ала беруге болады дегенді қиял ғажайып ертегі, фантастика десе, сол қиял ғажайып қазіргі кезде бұл өмірдің шындығына айналып отыр. Білім беру үрдісінде де, алысты жақындату яғни ақпараттың жедел әрі жылдам дамуы, кез келген тұлғамен әлемнің қай шетінде жүрсенде білім алу барысында да электрондық жүйе арқылы тез әрі жылдам тапсырманы алып, сол сәтте хабарласуға, әрі ақпаратты бірден беруге немесе оқытушымен экран арқылы тілдесуге, дәрісті тыңдауға, түсінбеген дүниеге бірден жауап алуға мүмкіндік туған заман. Ең алғаш сырттай оқитын бөлім үшін онлайн қашықтықтан оқыту формасы XX ғасырдың аяғында пайда болды. Нарықтық экономиканың даму процессіне сай бүгінгі күні ең жедел дамып жатқан саланың бірі осы қашықтықтан оқыту технологиясы. Бұл күндері қашықтықтан оқу арқылы тек сырттай жағдайы білім беру саласы ғана емес, шеттілдерді де білім алу жағынан да кеңінен өріс алуда. Әлемнің кез келген мемлекетінің тілін немесе университетінде білім алу процесі ешқандай қиындық туғызбайтындай жағдайға жеттік. Ол заман талабы.

Қашықтықтан оқыту формасы бүгінде, уақыт талабына сай біздің елімізде де еркін дамып келеді. Яғни, қашықтықтан оқыту дегеніміз- жаңа технологиядағы жаңа үрдіс, адам қалаған пәнін таңдап оқиды, оқытушымен скайп арқылы сойлесіп, өзіне ыңғайлы уақыты таңдап оқи алады, яғни уақытпен есептеспейді. Қашықтықтан оқыту жүйесі білім алуға жұмсалатын шығынды азайтады, бір сәтте бірнеше мың адам тыңдай алады, әрі сұрақта қойып үлгереді. Яғни уақытты үнемдеу жағынан да, қазіргі құралдарды, электронды кітапхананы пайдалану жағынан да мүмкіндігі мол.

Қашықтықтан оқыту жүйесі әлемде ең жылдам дамып келе жатқан жүйе. Тіптен мүгедек-жарымжан жандардың білім алуына да өте қолайлы. студенттің өзі еркін жұмыс жасауына, ізденуіне де өте ыңғайлы.

Нарық кезеңінің талабына сай бүгінгі күні дамып жатқан саланың бірі – қашықтықтан оқыту технологиясы. Еліміз еген болғалы бері телекоммуникациялық технологияның және гипермедияның

қарқынды дамуына байланысты білім беру саласында компьютерді қолданбай жұмыс жасай алмайтындай дәрежеге жеттік. Себебі, бұл кез келген адам үшін өте тиімді екенін өмірдің өзі дәлелдеп отыр. «Интернет» желілік байланысы қазіргі күні әлемнің кез келген жоғарғы оқу орындарының көбісінде, қашықтықтан білім беру жүйесінің пайда болуына негіз болды. Өйткені, ғылым мен техниканың дамуы білім беру жүйесінің кез келген саласын ақпараттандыру үрдісін жетілдіруді талап етті.

Осы қашықтықтан оқыту жүйесі бойынша отандық және шетелдік ғалымдар жылдар бойы айналысып келеді, қазіргі күні оның нәтижесін көре бастадық. Атап айтар болсақ, осы мәселе бойынша зерттеу жұмыстарды В.В.Егоров, В.В.Гриншкун, С.Г.Григорьев, Ш.А.Абдраман, Б.Абдыкаримов, Ж.М.Абилов, Г.З.Адилгазинов, В.М.Амирбаев, В.П.Беспалько, В.Г.Кинелев, Н.А.Минжанов және Е.Ы.Бидайбеков, Т.О.Балыкбаев, Д.М.Джусубалиева, Г.К.Изтилеуова, Ж.Караева, Е.Балафанова, Ж.Ж.Наурызбай т.б. ғалымдардың еңбектерінен көрімізге болады.

Сондықтанда, елімізде нарықтың нағыз дамып келе жатқан кезеңінде сырттай немесе академиялық ұтқырлық оқыту және экстернат формасында оқитын студенттердің талаптарын қанағаттандыру үшін, осындай өздеріне ыңғайлы уақытта қашықтықтан білім алуларына мүмкіндіктер жасалып отыр.

Қашықтықтан оқыту мен үйлестірілген сырттай оқу формасында оқитындардың көбісі алыс облыстарда немесе басқа мемлекетте жүріп өз білімдерін жалғастыруына жасалып отырған үлкен мүмкіндік. Нарықтық экономиканың даму барысында кез келген жоғары оқу орны өзінде студенттердің білім алуына жасаған мүмкіндігі. Қазіргі күні бірақ осылай білім беру жүйесінде кездесіп отырған проблемаларда аз емес. Әлі де кейбір өріптестеріміздің бұл жүйені дұрыстап түсіне алмаушылығы болса, студенттердің де бұл жүйеге үйрене алмай жатқан жақтарыда кездесіп отырған жайы бар.

Ал, бұл қашықтықтан оқыту жүйесі кез келген білім алғысы келетін адам үшін нарықтық экономиканың өрлеу барысындағы бірден бір келешегі бар жүйе. Арада жылдар өтіп, келешекте, күндіз білім алушылардан гөрі қашықтықтан білім алушылардың саны артатынына көміл сенемін. Дегенмен де, бұл жүйені әрі қарай дұрыс дамыту үшін, дәріс жүргізетін лекторларды жақсылап дайындау керек және уақытты да біршама артық беру керек, бұл аудитория емес, азғана уақыт ішінде барын түсінікті әрі нақты жеткізе білу үлкен шеберлікті қажет етеді. Дәріскер түрлі әдістеді пайдалана білуі керек. Компьютердің алдында тыдап отырған студентті жалықтырып алмау керек. Сабақ өткізу барысында қысқа әрі түсінікті қарапайым тілмен түсіндірген абзал. Осы қашықтықтан оқыту жүйесін жүргізетін шет елдік дәріскерлердің дәрістерін тыңдап, елімізде жүргізіліп жүрген дәрістермен салыстырып қарадым. Әр дәріс берген сайын заманның ағымына сәйкес үнемі әлемде болып жатқан жаңа дүниелермен толықтырып отырған дұрыс.

Мәселен мен биыл алғаш рет осы жүйе бойынша дәріс жүргізіп келемін. Лектор мен семинар жүргізушінің кредит санын болу кезінде кемшіліктер бар, себебі лектор осы пәннің бағдарламасын, силлабусын жасайды. Әр сабақта жүргізілетін дәрістерді оқиды, ал семинар жүргізуші силлабуста көрсетілген тапсырмаларды беріп соны тексереді. Лектор студенттің өзіндік жұмыстарын тексереді, емтихан алады. Негізгі сабақты дайындайтында, жүргізетінде лектор. Мысалы егер ол пәнге 2 кредит бөлінсе, лекторға оның 0,5 ғана кредиті жазылады. Бұл сырттай оқитын студенттерге арналған дәріс болғандықтан, пән екіге бөлінбеу керек, оны бір ғана адамның жүргізгені абзал.

Екіншіден, студенттің жүйені дұрыс түсінуі үшін міндетті түрде, оқуға қабылданғаннан кейін, ең кем дегенде бір апталық шолу дәрістер жүргізілуі керек.

Үшіншіден, дәріс тек лекция түрінде емес, оған презентация, бейне таспалардағы сюжеттерді көрсете отырып өткізу керек, әсіресе шығармашылық факультеттер үшін міндетті де болу керек. Сондай-ақ, студент скайп арқылы шығатын болған жағдайда компьютерлік желілердегі техниканың күшейту керек. Жалпы, нарық кезінде студенттің оқу процессінде тереңінен білім алу үшін сапаны күшейту керек осыған орай білім беруші ұстаздың да дәрістерінің сапасына қарай ақысында біршама ұлғайтса болар еді, бұл бүгінгі күннің нарық талабы. Жалпы, келешекте күндізгі білім алу жүйесінен гөрі қашықтықтан оқыту жүйесі кеңінен дамиды. Алдағы уақытта заман талабына сай қашықтықтан оқытудың мәселелерін дұрыс жолға қоя білсек, университетімізде әлемнің түпкір түпкірінен студенттер оқитын болса, яғни нарық сұранысына лайықты маман даярлайтын болсақ, университетіміз экономикалық жағынан да алға басады, үнемі әлемнің белгілі университеттерінің қатарына енеді. Бұл бүгінгі күннің нарық талабына сай өзін-өзі қаржыландыра алады.

Төртіншіден, студенттерді аудиторияларға жинаудың қажеті болмайды. Бұл басты жетістік, себебі үлкен ғимараттардың қажеті болмайды. Олардың коммуналдық төлем ақысы, техникалық, жылумен қамтамасыз ету сияқты т.б. шығындар болмайды.

«Елу жылда-ел жаңа, жүз жылда-қазан жаңа» деп халық даналығы айтпақшы, алдағы уақытта жалпы жоғары білім беру жүйесі тек толығымен қашықтықтан оқытуға кошуі мүмкін деген болжам бар. Қазірдің өзінде Тосон Ройтерс сияқты ғалымдарға арналған семинар-тренингтер онлайн жүйеде өткізіліп сертификаттар беріп жатыр. Сондай-ақ шетелдік Ж.О.О.-да доктарантурада оқыту мәселесі тәжірибе де қолданылып келеді және оған сұраныс та бар. Бұның бір артықшылығы дотарантурада оқып жүрген ғалым өз ісін, кәсібін тастамай қызыметінен үздіксіз ғылыммен айналыса береді. Осындай білім беру жүйесі тек гуманитарлы білім беру жүйесіне өте ыңғайлы, себебі математика, химия сынды мамандарда зертханалық дәрістер тәжірибе жүзінде өтуі керек. Сондықтан, техникалық білім беру саласына қашықтықтан оқыту тек 1-курстарда өтетін жалпы білім беру (Шет тілі, пәлсапа, тарих т.б.) пәндерін оқыту үшін бірінші жылы ғана қолдануға болады.

Бесіншіден, оқытушыларды да бір мекемде жинаудың қажеті шамалы. Олар ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізе отырып онлайн дәрістерін өткізе береді. Осыған байланысты азайған шығындардың орнына кететін қаражатты оқытушылардың еңбек ақысын көтеруге және жаңа технологиялармен жаратандыруға жұмсау қажет.

Әдебиет

1. Андреев А.А. Введение в дистанционное обучение: Учебно-методическое пособие. – М.: ВУ, 2009.
2. Дистанционное обучение: Учебное пособие / Под ред. Е.С. Полат. – М.: ВЛАДОС, 2008.
3. Шахмаев Н.М. Технические средства дистанционного обучения. М. - «Знание», 2000. - 276 с.
4. Интернет - сайты: www.dist-edu.ru; www.hse.ru; www.ui.usm.ru.

С. Өсербайұлы

ОҚУ ҮДЕРІСІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ, ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР – БІЛІМ САПАСЫНЫҢ КЕПІЛІ

Қазақстан Республикасының «Білім беру туралы» Заңында «Білім беру жүйесінің басты мақсаты – ұлттық және адамзаттың мәдени құндылықтар негізінде жеке тұлғаның қалыптасуына қажетті жағдай жасау» делінген. Осы міндеттерді жүзеге асырудың басты нысаны – білім сапасын жаңарту. Сапалы білім беру педагогтардың біліктілігі мен іскерлігіне байланысты болғандықтан, бұл жерде оқытудың жаңа инновациялық, педагогикалық технологиясын енгізуді қажет етеді.

Оқытудың жаңа озық технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру мен дамыту міндеттерін көздейді. Жаңа білім берудің технологиясы – оқу ісін ұйымдастыру және жүргізу үдерісінде оқушылар мен оқытушылар арасында үйлесімді жағдай тудырудың, біріктірілген педагогикалық қарым-қатынастардың кешенді үлгісі ретінде қарастырылады.

Қазіргі білім беру саласында оқытудың озық жаңа технологияларын меңгермейінше, сауатты, жан - жақты білікті маман болу мүмкін емес. Инновациялық технологияны игеру оқытушылардың интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік, рухани, азаматтық т.б. көптеген адами болмысының қалыптасуына оң өсерін тигізеді және өзін-өзі дамытып, оқу-тәрбие үрдісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі.

Қазіргі кезеңде ақпараттық қоғам қалыптастырудың негізгі талабы студенттерге ақпараттық білім берумен қатар, олардың қисынды және құрылымдық ойлау қабілеттерін дамыту, озық технологияны жете меңгеру арқылы заман ағымын бейімдеу білім беру саласының жоғары инновациялық - технологиялық деңгейін арттыруға бағытталған.

Ақпараттық технология бүгінгі компьютерлік техника негізінде ақпаратты жинау, сақтау, оңдеу және тасымалдау әрекеттерін қамтамасыз ететін түрлі тәсілдер мен техникалық құралдар жиыны болып саналады. Сондықтан ақпараттық-коммуникативтік технология жағдайында жалпы білім беру үрдісінің функциялары: оқыту, тәрбиелеу, дамыту, ақпараттық болжамдау және творчестволық ізденістерін шыңдау болып табылады. Сөйтіп, ақпараттық-коммуникациялық технологияны дамыту білім берудің жаңа бір жүйесіне айналуға. Оған уақыт талабына сай күнделікті сабаққа компьютер, электрондық оқулық, интерактивті тақта қолдану т.б. оң нәтиже беруде. Сонымен қатар электрондық байланыс, ақпарат алмасу, интернет, электрондық пошта, телеконференция, On-Line сабақтар арқылы іске асырылуда. Мұндай инновациялық әдістер мен ақпараттық технологиялар қолдану студенттердің ойлау қабілетін арттырып, ізденушілігін дамытып, қызығушылығын тудырып, белсенділігін көтереді. Демек, білім беруді ақпараттандыру жағдайында оқушылардың ақпараттық сауаттылығы мен мәдениеттілігін және ақпараттың құзырлығын дұрыс қалыптастыру бүгінгі күннің өекті мәселесіне айналып отыр.